

За даними ЮНКТАД у структурі експорту комерційних послуг в 2015 році перше місце займають інші комерційні послуги з часткою 53 % загального обсягу експорту послуг та становлять 2,48 трлн. дол. США. На другому місці йдуть туристичні послуги з часткою 25 % або 1,17 трлн. дол. США. Третіми є транспортні послуги з часткою 18,7 % або 0,88 млрд. дол. США. Далі йде новий вид послуг – послуги, які супроводжують товари: з часткою 3,3 % або майже 154 млн. дол. США [2].

Трьома найважливішими видами послуг є туристичні, транспортні та ділові послуги, на які разом припадає близько 70 % світового експорту послуг. Міжнародний туризм залишається найбільшим компонентом торгівлі послугами з експортною виручкою на загальну суму 1,17 трлн. дол. США в 2015 році. Туристичні прибуття продовжують збільшитися на 4,3 % в 2015 (за аналогією з 2013 і 2014 роками), досягнувши 1,1 млрд. прибуттів туристів. Надходження, отримані від міжнародних відвідувачів виросли на 3,7 % в 2015 році. Найбільше падіння експорту міжнародних транспортних послуг в 2015 році зафіксовано в Європі (-12,5 %), в Південній та Центральній Америці (-10,9 %). Основними експортерами транспортних послуг є країни ЄС, США, Сінгапур, Японія, КНР, а імпортерами: країни ЄС, КНР, США, Індія та Японія. До ділових послуг належать найрізноманітніші види діяльності, а також юридичні, рекламні, консалтингові, бухгалтерські послуги тощо [2].

Також, динамічно розвиваються страхові та фінансові послуги, ліцензування та користування авторськими правами. Так, найбільший обсяг експорту міжнародних страхових і пенсійних послуг припадає на розвинені країни, а саме країни ЄС (59,8 %) та країни Північної Америки (16,6 %). Основними експортерами міжнародних фінансових послуг є країни ЄС, США, Швейцарія, Сінгапур та Гонконг, а найдинамічніше цей вид послуг розвивався в країнах Близького Сходу (+16 %) та країнах Азії (+13 %). Також, потрібно відмітити катастрофічний спад експорту фінансових послуг в Південній та Центральній Америці (-41 %) та країнах СНД (-20 %) [1].

Світові грошові надходження від експорту телекомунікацій, комп'ютерних та інформаційних послуг у 2015 році склали 420 млрд. дол. США. Головними експортерами стали країни ЄС, Індія, США, КНР, Швейцарія та Канада, а імпортерами: країни ЄС, США, Швейцарія, КНР та Сінгапур [1].

Таким чином, спад обсягів світової торгівлі послугами пояснюються такими факторами як: відносно низьке зростання ВВП у країнах з ринками, що розвиваються, нестійке відновлення економіки в розвинених країнах, а також зростаючі геополітичні ризики і загрози (криза в Україні, військові конфлікти на Близькому Сході, боротьба з лихоманкою Ебола в Західній Африці тощо). Ще більше ускладнило ситуацію коливання валютних курсів, включаючи зміцнення американського долара на 14 % відносно інших валют.

#### **Перелік посилань:**

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wto.org>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctad.org>.

## **АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА МІЖНАРОДНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*К.І. Полівода, аспірант*

*Миколаївський національний аграрний університет*

Міжнародне міжрегіональне співробітництво Миколаївської області здійснюється за такими напрямками:

- міжрегіональне співробітництво з регіонами іноземних країн;
- співробітництво з міжнародними організаціями;
- співробітництво з ЄС;
- виставкова діяльність, форуми, конференції;
- транскордонне співробітництво.

Широкий спектр діяльності Миколаївської області спонукає регіони іноземних країн до міжнародного міжрегіонального співробітництва з областю (рис. 1).

Співробітництво Миколаївської області з ЄС здійснюється за багатьма напрямками, метою яких є одностороннє зменшення або скасування митних зборів ЄС на товари, що походять з України [1].

В рамках співробітництва Миколаївської області з ЄС створено проект «Консультації України в питаннях аграрної торгівлі – в рамках Повної та Всеохоплюючої Угоди про вільну торгівлю між ЄС та Україною» [2].

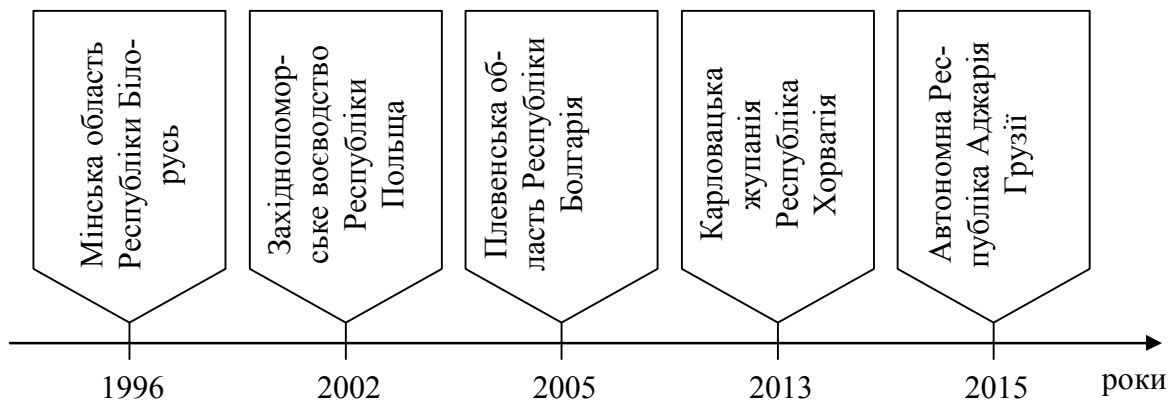


Рисунок 1. Хронологія підписання договорів міжнародного міжрегіонального співробітництва між Миколаївською областю та регіонами зарубіжних країн

Транскордонне співробітництво в Миколаївській області здійснюється за Спільною операційною програмою ЄСП Басейну Чорного моря [3].

Миколаївська область залучена до участі у Спільній Операційній Програмі Басейна Чорного Моря 2014-2020, що є однією з чотирьох програм прикордонного співробітництва Європейсько-го інструменту Сусідства, які діють на території України [4].

Специфічними завданнями програми є:

- просування економічного і соціального розвитку з прикордонних зон;
- співпраця для вирішення спільних викликів;
- просування місцевого, між людського співробітництва.
- збереження та розвиток територій.

Привабливість регіону дає поштовх до співпраці з іншими країнами, чим багатше та розвиненіше будуть галузі Миколаївської області, тим більше зарубіжних регіонів будуть залучатися до співробітництва, утворюючи усі форми міжнародного міжрегіонального співробітництва.

Миколаївська область має всі передумови стати регіоном сталого економічного зростання на основі інноваційної промисловості, розвинутого транспортно-логістичного центру, важливим продовольчим центром країни з екологічним, високоефективним сільським господарством, комфортним та безпечним краєм, де є всі умови для всебічного розвитку людини.

#### Перелік посилань:

1. Зовнішньоекономічна діяльність та міжрегіональне співробітництво. Департамент економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy-mk.gov.ua/index.php/2016-12-04-12-32-43/zovnishni-znosyny-zovnishnoekonomichna-dialnost-ievropeiska-intehratsiia/spivrobitytstvo-z-yes2>
2. Практичний довідник аграрного експортера до ЄС. Випуск 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy-mk.gov.ua/images/economy/16.Es/Agriculture.pdf>
3. Спільна операційна програма Басейн Чорного моря [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy-mk.gov.ua/index.php/component/content/article/105-napriamky-dialnosti/zovnishnoekonomichna-dialnist-ta-mizhrehionalne-spivrobitytstvo/mizhrehionalne-spivrobitytstvo/161-spilna-operatsiina-prohrama-yeisp-basein-chornohomoria?Itemid=437>
4. Презентація програми Басейну Чорного моря [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.blacksea-cbc.net](http://www.blacksea-cbc.net)

## МАТРИЦЯ УЧАСНИКІВ ПОСТКОНФЛІКТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

*А.Ю. Полчанов, к.е.н., доцент*

*Житомирський державний технологічний університет*

Постконфліктне відновлення є складним процесом взаємодії широкого кола суб'єктів, спрямованого на подолання економічних, соціальних та інших наслідків бойових дій. Ефективність заходів, спрямованих на відродження національної економіки, її безпеки, багато в чому може визначатись взаємодією між основними учасниками такого процесу, до числа яких можна віднести:

- 1) міжнародні організації;
- 2) урядові організації іноземних країн, які окрім опосередкованої участі в процесах розбудови миру (через міжнародні організації), безпосередньо надають підтримку постраждалим регіонам;